

sosialurin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri:
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Blaðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Dálking — umhvørvi

Í síðstu viku visti Sosialurin á tveir dálkingar og umhvørvisspurningar.

Í tí eina fœrinum er talan um eina eitrandi kloakk, sum rennur í ein árløk. Alt livandi í honum er dripið eins og tarin í Hoyvík er minkaður í stóran mun.

Í hinum fœrinum snýr tað seg um reinsiverkið á Landssjúkrahúsinum, sum liggur opið á Sandagerðisnesi. Vit vistu á hetta og søgdu, at tað tóktist ikki at virka.

Í Hoyvík eru teknisku myndugleikarnir hjá Tórshavnar kommunu farnir til verka. Og ætlanin er at bota um lekan á kloakkini sum skjótast.

Í eini viðmerking frá maskinmeistararum á Landssjúkrahúsinum verður sagt, at reinsiverkið virkar væl, og at tað er reinsað og tómt fyrst í hesi vikuni. Tað eina brekið, sum var í rislingsskipanini, er fingið í rætt lag.

Í síðsta blað segði umsjónarmaðurin á sjúkrahúsinum, at reinsiverkið var konstruerað at vera opið.

Eftir stendur so spurningurin, um tað er rætt úr einum umhvørvisspurnarmiði, at eitt slíkt reinsiverk liggur opið.

Í blaðnum hava vit áður viðgjørt og víst á dálkingar og umhvørvisspurningar og tað ætla vit framhaldandi at gera. Alt liv er treytað av náttúruni og vit mugu gera alt fyrri at halda hana reina. Men hvussu gera vit tað? Tað stendur upp til hin einstaka, men sanniliga stendur tað eisini upp til myndugleikar, bløð, skúlar og politikkarar.

Í valskránni til síðsta býráðsval mælti Suðurstreymoyar Javnaðarfelag til at fáa eina umhvørvisdeild undir teknisku deildini hjá kommununi. Prógv eru fyrri, at tekniska deildin røkkur ikki á hesum øki. Kloakkeftirlitið er helst ikki nóg gott og reinsiverk verða ikki reinsað nóg ofta.

Vit fara tí at mæla til, um ikki fáa eina deild í lag, so leggja størri dent á hendan spurningin bæði við upplýsingum og størri avriki.

Verkfall?

ENN ER EINGIN semja fingin í lag um nakran av teimum sáttmálum, sum vórðu uppsagdir 1. maí í ár.

VIÐVÍKJANDI samráðingunum millum starvsmannafelagið og landsstýrið skilt, at her stendur í botni. Semingsmaðurin, sum hevur havt nógvar fundir partanna millum, hevur nú tikið seg úr samráðingunum, so ikki kann væntast nøkur semja her í bræði.

SÁTTMÁLARNIR millum arbeiðarafeløgini og arbeiðsgevararnar og millum handverkarar og handverksmeistarar vórðu útsettar til ávíkavist 11. juni og 27. maí. Hvat her fer at spyrjast burturúr er enn ilt at siga.

Í SKRIVANDI stund er enn óvist um tað verður prentaraverkfall frá komandi mánaðegi av, ella um tað fer at eydnast pørtunum at koma til eina semju. Partarnir standa langt frá hvørjum øðrum. Seinasta fríggjadag kom semingsstovnurin uppi og útsetti verkfallið í eina viku, t. v. s. til í dag.

Reinsiverkið virkar

Aftursvar til grein í Sosialinum 16. maí viðvíkjandi »Tons av óhumsku við sjúkrahús og hvalvág«.

Greinskrivari hevur verið úti á Sandagerðisnesi og hugt at reinsiverkinum hjá sjúkrahúsinum. Til yvirskriftina kann viðmerkjast, at sjúkrahúsið var har, áðrenn vanligt varð at drepa grind í Sandagerði, og ringt er at hugsa sær sjúkrahúsuttan kloakk. Hvussu rætt tað var at leggja Sjúkrahúsið har tá tað bleiv úthygt er ein annar spurningur, sum nógv er skrivað um.

Blaðmaðurin skrivur, at hann hevur sæð tað sum eigur at fara ígjøgnum kloakkina, og harumframt gitir hann sær til, at onkur svullur er ímillum. Upplýst kann fyrri óvitandi og blaðmanninum, at svullar og tilíkt verður brennt og fer ikki ígjøgnum kloakkina.

Viðari skrivur blaðmaðurin, at forbrunnurin ella sandfangið er mosagróvið og helst ongantið

skift. Her kann upplýst, at sandfangið verður skift og reinsað eina ferð um árið. Í útfellingarbrunninum fer rotprocessin fram, og avfallið blivur til mold, søkkur niður gjøgnum sliskuna og flotar upp aftur gjøgnum kanalar, har tann moldin, ið kemur uppundan er mosagrógvín.

Úr útfellingarbrunninum verður vatnið við hjálp av einari cisternu slept oman í »rislingaskip-anini«, karuselluna, har tað rennur út yvir eitt 2-metra tjúkt skervlag, áðrenn tað fer á sjógv. Endamálið við skervinum er at fanga mikroorganismur, sum eru í vatninum. Tað hendir av og á, at nevnda cisterna tippist, og tann dagin blaðmaðurin hevur vitjað á Sandagerðisnesi hevur hon verið tipt. Men tá hann skrivur, at rislingaskipari er farin á liðina, so er tað púra uppspinn.

Um tunnuna, sum blaðmaðurin hevur fingið við uttast á myndini skal upplýst, at hon hevur ikki

verið í brúk í eini 6—8 ár, tí tað er hildið at vera óneyðugt at tilseta evni.

Fýra tey seinastu árin er brunnurin reinsaður í mai mánaða og er tað eisini í ár. Fólk og bilur varð umbíðið til reinsan vikuna undan at nevnda grein stóð í Sosialinum.

Á sjúkrahúsinum eru umleið 300 sjúklingar í senn og har eru umleið 400 fulltíðar arbeiðspláss. Harumframt verða gjørdar umleið 10.000 ambulantar víðgerðir árliga. Útrokingar visa, at nøggin av avfalli er umleið 60m³ árliga. Rúmdin á reinsibrunninum er umleið 400 m³. Í vegleiðingini fyrri reinsibrunnin verður upplýst, at botnfallið ikki má koma longur upp enn 5 metrar frá yvirkantunum av betongkonstruktiónini, og svarar hetta til 85—90 m³. Tískil skuldi tað verið nóg mikið at tómt brunnin eina ferð um árið.

Annars haldi eg blaðmaðurin skuldi roynt at fingið meira neyvar upplýsingar frá undirritaða

heldur enn at »standa við tað manshøga pikatráshegnið og gera sær sínar egnu metingar« og lurta eftir hvat onkur har um vegir heldur vera líkt til. Og ikki biðið um viðmerkingar eftir at greinin varð prentað. Áhugavert kundi eisini veri at vitað, um nakað reinsiverk í Føroyum virkar so væl sum tað á Landssjúkrahúsinum. Tá blaðmaðurin hevur verið so nær, at hann hevur sæð, hvussu »ringt skil er«, so hevur hann júst havt høvi til at siggja hvussu væl rotingin virkar, tí hetta kann siggja sjálvt um ein stendur uttanfyri tað manshøga pikatráshegnið og ger sínar metingar. Hevði hann fest eygna á miðkanalina eina løtu, hevði hann sæð — uttan at gera sær ómak — hvussu methan-bløðurnar koma upp ígjøgnum, alt tekin til at reinsiverkið virkar.

Mikkjal Absalonsen
maskinmeistari á
Landssjúkrahúsinum

Persónsjagstran á Oyggjatiðindi

Vit liva í einum demokratiskum landi, har skrivi- og talifrælsi er fritt, men at hetta skrivifrælsi kann misbrúkast við lit, hava vit sæð hesar seinastu dagarnar, har Oyggjatiðindi hevur vátkað sær í tí, sum hendi á Bacalao, har tryggjar kvinnur blivu koyrdar, tí tær ikki mottu á arbeiðsplássinum til at passa sitt arbeiði.

Eg skal ikki taka dagar í millum, hvør skuldina hevur. Men bert undirstrika: Ger fyrst tína skyldu, krev so tín rætt.

At Oyggjatiðindi skal riða so niðarlaga í blaðið, at blaðið skal forfylgja formanninum í Havnar Arbeiðskvinnufelag, er at fara út um alt mark.

Hon hevur sanniliga røkt sitt starv sum formaður í arbeiðskvinnufelagnum, og arbeitt fyrri rættindum hjá limunum,

og ikki givið upp, tá hon hevur havt rættin á síni síðu. Fyri limirnar er hon ein góður stuðul.

Men øll sum í dag arbeiða innan fyrri tey føroysku fakfeløgini vita, at tað eru kreftir, sum vilja spjæða og bróta niður tað, ið onnur hava bygt upp, ið undan okkum eru farin.

Hesi kalla seg kommunistar. Onki alternativ hava hesir ørvitisknokkar at visa á, uttan bert at rumbla og finnast at tí, ið onnur gera. Eg skilji ikki, hvi hesi, ið vita alt so væl, betur enn øll onnur, ikki loysa allar trupuleikarnar, sum taka seg upp á arbeiðsplássum og í samfelagnum.

Sannleikin er nokk tann, at tey duga ikki til annað enn at rumbla og fáa ófrið í lag.

Men tit, sum siga tykkum verða

kommunistar, vit vita øll, hvat tit standa fyrri og hava at tíða.

Men tað besta kommunistablaði í Føroyum í dag, er tað sonevnda óhefta politiska blaðið, Oyggjatiðindi, hvørs skipari var »kandidatur« í »penaflokki« til seinasta løgtingsval.

Hetta ruskilatið, sum tvær ferðir um vikuna tømir sína óhumsku útyvir landið, átti hvør føroyingur sum hevur virðing fyrri sær sjálvum, at spýtt í, og sent aftur hagar, tað er frákomið.

Beikst mátti verið at havt til livibreyð at spilla fólk út og skapáðsing.

Til tykkum, sum eru limir í Havnar Arbeiðskvinnufelag, skal mín áheitan verða, standið saman um formann tykkara. Tað hevur hon uppi-borið. Varðið tykkum fyrri

teimum óðandi og spjæðandi kreftunum innan felag tykkara, sum vilja sleppa til valdið. Ikki koma hesar kreftir at hjálpa tykkum í stríði við arbeiðsgevaran, tey arbeiða bert fyrri egnan vinning, og leggja sekin í, hvussu tað gongst eini vanligari arbeiðskvinnu.

Tá hesar kreftir sleppa framat, verður frælsi og demokrati okkara í vanda. Tí eiga vit øll at standa saman ímóti hesum ágangi, sum ikki er mætari enn ágangurin frá kapitalistunum.

Hvussu livir arbeiðarastættin í teimum kommunistisku londunum?

Hvar eru rættindi og frælsi teirra?

Tað kanska »kandidatur« í »penaflokki« veit at siga okkum frá.

Ein ið ikki longur kann tuga

Skrivið lesarbrøvini
stutt og greið!!!

